

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Oppstartsmelding

Grensejusteringer – Femundsmarka
nasjonalpark og Langtjønna
landskapsvernområde

Mindre grensejusteringer ved Røsen, Lorthølet og
Svartvika

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Bakgrunn for grensejusteringene	3
2.1	Involvering.....	5
2.2	Virkninger av kunngjøringen	6
3	Avgrensning.....	6
3.1	Kort beskrivelse av Femundsmarka nasjonalpark	10
3.2	Kort beskrivelse av Langtjønna landskapsvernområde.....	10
3.4	Verneforskrift.....	11
3.5	Forvaltningsmyndigheten	12
4	Grunneiere	12
5	Rettighetshavere – skogbruk, husdyrbeite og samisk reindrift	13
5.1	Skogbruk.....	13
5.2	Utmarksbeite husdyr.....	14
5.3	Samisk reindrift.....	14
5.5	Inngrep	14
6	Medvirkning og fremdrift.....	14
6.1	Frist for innspill til oppstartsmeldingen	16
7	Vedlegg	17
7.1	Femund Sijte og Svahken Sijte – vinterbeite	17
7.2	Femund Sijte og Svahken Sijte – høstvinterbeite	18
7.3	Femund Sijte og Svahken Sijte – høstbeite	19
7.4	Femund Sijte og Svahken Sijte – sommerbeite	20
7.5	Femund Sijte og Svahken Sijte – vårbeite.....	21
7.6	Femund Sijte og Svahken Sijte – flyttleier og samlingsplasser.....	22

Forsidebilde: Røosen sett fra strandkanten av Femund – foto Inge Hafstad

1 Innledning

Statsforvalteren sender herved ut oppstartsmelding for verneprosess for tre mindre grensejusteringer av Femundsmarka nasjonalpark og Langtjønna landskapsvernområde. Oppstartsmeldingen gjelder grensejusteringer ved disse tre områdene:

- Svartvika – slik at fire hytter blir liggende i Langtjønna landskapsvernområde, og ikke i Femundsmarka nasjonalpark
- Lorthølet – slik at to tømmerrenner/fløtningskanaler blir liggende i Langtjønna landskapsvernområde
- Røosen – endre grensen slik at elveoset blir liggende utenfor Femundsmarka nasjonalpark

Proessen skal følge saksbehandlingsreglene i naturmangfoldloven §§ 41- 43. Klima- og miljødepartementet har utarbeidet et eget rundskriv (Rundskriv T-2/15) som under kap. 1 om saksbehandlingsregler etter naturmangfoldloven sier at Statsforvalter, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet er ansvarlige myndigheter for arbeidet med forberedelse av verneforslag etter naturmangfoldloven. Arbeidet skal skje i nært samarbeid med berørte kommuner.

Rundskrivet finner dere her: [Saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven \(§§ 41 - 43\) - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/tema/naturmangfold/verneforslag/verneforslag-etter-naturmangfoldloven/saksbehandlingsregler-ved-omradevern-etter-naturmangfoldloven/saksbehandlingsregler-ved-omradevern-etter-naturmangfoldloven)

2 Bakgrunn for grensejusteringene

I 2003 ble verneplanprosessen for opprettelse av blant annet Langtjønna landskapsvernområde og utvidelse av Femundsmarka nasjonalpark sluttført med kongelig resolusjon av 21. februar 2003. I etterkant har det blitt oppdaget mindre feil i vernekartet, der intensjonen fra verneplanprosessen var noe annet. Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia tok derfor i e-post datert 25. september 2022 initiativ ovenfor Miljødirektoratet for mindre grensejusteringer for å rette opp mindre feil i vernekartet for Femundsmarka nasjonalpark og Langtjønna landskapsvernområde.

Dette gjelder følgende områder:

- **Svartvika – slik at fire hytter blir liggende i Langtjønna landskapsvernområde, og ikke i Femundsmarka nasjonalpark**

Fire hytter ble bygd like før utvidelsen av vernet i 2003 (Gnr/Bnr. 132/1086, 132/1087, 132/1346 og 132/1826). Intensjonen var hele tiden at disse skulle ligge i Langtjønna landskapsvernområde. Gnr/Bnr. til to av hyttene ligger i verneforskriften til landskapsvernområde (Gnr/Bnr. 132/1086, 132/1087). Ingen av Gnr/Bnr. til hyttene ligger inne i verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark. Det er også andre feil i hvilke Gnr/Bnr. som er berørt av Langtjønna landskapsvernområde og Femundsmarka nasjonalpark, slik at det vil bli foretatt en full gjennomgang av hvilke Gnr/Bnr. som er berørt.

Praksisen til nasjonalparkstyret har vært å behandle aktuelle saker som om de lå i landskapsvernområdet. Samme praksis hadde Statsforvalteren i Trøndelag da forvaltningsmyndigheten lå til dem. Statens naturoppsyn (SNO) har vært ute og sett etter grensemerker, men fant ingen der hvor grensen på kartet nå går. Rapporten fra grensemerkingen viser at de fysiske merkene er satt opp etter intensjonen, men vernegrensen på kartet er feil.

- **Lorthølet – slik at to tømmerrenner/fløtningskanaler blir liggende i Langtjønna landskapsvernområde**

Intensjonen var at de to tømmerrennene/fløtningskanalene og Lorthølbua skulle ligge innenfor Langtjønna landskapsvernområde. Grensene ble trukket mellom to fysiske grensemerker, som akkurat unnlater kulturmiljøet med tømmerrenner og fredet fløterbu. Dette ble ikke oppdaget før i etterkant av verneplanprosessen.

Det å ta vare på fløtningsanlegget er et av formålene med opprettelsen av Langtjønna landskapsvernområde, og står spesifikt nevnt i verneforskriftens § 2 *Formål*. Det som inngår i dette fløtningsanlegget er tømmerrennene mellom Femund, via Langtjønna og videre til Feragen, samt fløtningsbua Lorthølbua.

- **Røosen – endre grensen slik at elveoset blir liggende utenfor Femundsmarka nasjonalpark**

Elveosen inngår i nasjonalparken. Både før og etter vernet har det blitt praktisert ilandstigning med båter her. Dette blir gjort av sikkerhetsmessige årsaker da det fort kan blåse opp og bli tøffe forhold på Femunden. Forvaltningen og lokalt SNO har praktisert at det er innenfor å ha båter i den aktuelle osen, selv om det i utgangspunktet er motorferdsel forbudt. Det er vurdert at motorferdselen ikke gjør skade på verneverdiene i området. Problemstillingen ble ikke fanget opp under verneprosessen. I etterkant er det påpekt at verneforskriften burde inneholdt et unntak for motorbåter inn i Røosen. Alternativt at vernegrensen kan gå langs land et stykke opp i elveosen. Kartverket har sannsynlig hatt en kartteknisk vurdering av om dette er en del av sjøen eller elva, og så har den som har tegnet kartet tenkt at resultatet burde bli som det ble, uten å reflektere over de praktiske konsekvensene for bestemmelsene om motorferdsel. Styret fattet vedtak 28. juni 2022 om at det må gjennomføres en grensejustering ved Røosen:

Styrets vedtak:

Nasjonalparkstyret vil ikke ha grensemerker i sjøen ved Røosen. Det har gjennom år ikke vært et problem at båter kjører noen meter inn til land og legger til, på en trygg og sikker måte.

Nasjonalparksgrensa bør følge land i tråd med intensjonen, og nasjonalparkstyret imøteser at dette blir endret ved neste revisjon av verneforskriften.

Nasjonalparkstyret i Femundsmarka og Gutulia retter en henvendelse i e-post datert 25. september 2022 til Miljødirektoratet der de ba om at det ble gjennomført grenseendringer på de nevnte tre områdene. Miljødirektoratet svarte opp henvendelsen med et brev til Statsforvalteren i Trøndelag datert 11. november 2022 der de ba Statsforvalteren om å se på mulighetene med å inkludere grenseendringene i arbeidet med oppdraget «Bevaring av verdifull natur – nasjonalpark».

Statsforvalteren i Trøndelag sendte over forslag til grensejusteringer til Miljødirektoratet i e-post datert 18. februar 2025. I sin tilbakemelding skriver Miljødirektoratet i brev datert 27. mars 2025 at forslaget til avgrensninger er i tråd med det som er omtalt tidligere, blant annet i brev datert 11. november 2022. I direktoratets brev fra den 27. mars 2025 fikk Statsforvalteren formelt i oppdrag å gjennomføre de tre nevnte grensejusteringene, og at arbeidet skulle samkjøres med arbeidet med å inkludere Grøvelsjøen naturreservat i Femundsmarka nasjonalpark.

Imidlertid ble det besluttet å kjøre prosessene hver for seg under møte den 12. september 2025 mellom Statsforvalteren i Trøndelag, nasjonalparkforvalter for Femundsmarka og Gutulia og Miljødirektoratet. Denne oppstartsmeldingen gjelder derfor kun de tre foreslåtte grenseendringene av Langtjønna landskapsvernområde og Femundsmarka nasjonalpark.

I kongelig resolusjon av 21. februar 2003 for verneplan for Femundsmarka med blant annet utvidelse av Femundsmarka nasjonalpark og etableringen av Langtjønna landskapsvernområde står det blant annet av tømmerfløtningsanleggene etter Røros Verks drifter bidrar til å gi området et mangfoldig og spennende natur- og kulturlandskap.

I resolusjonen står det også at den naturlige avgrensningen ved Feragen mellom Femundsmarka nasjonalpark og Langtjønna landskapsvernområde følger vannlinjen. Statsforvalteren foreslår at dette prinsippet også skal gjelde for ny foreslått avgrensning mellom nasjonalparken og landskapsvernområdet ved Svartvikbekken der dette er naturlig (se fig. 1).

Kongelig resolusjon av 21. februar 2003 finner dere her: [KONGELIG RESOLUSJON: Verneplan for Femundsmarka med utvidelse av Femundsmarka nasjonalpark - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/kongelig-resolusjon/verneplan-for-femundsmarka-med-utvidelse-av-femundsmarka-nasjonalpark)

2.1 Involvering

Selv om grenseendringene ikke er en del av oppdraget «Bevaring av verdifull natur – nasjonalpark» har Statsforvalteren orientert om oppdraget om de foreslåtte grenseendringene i alle møter og brev der «Bevaring av verdifull natur – nasjonalpark» og Femundsmarka nasjonalpark har vært tema. Dette gjelder:

- 17. februar 2023 – orienterte Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia på Teams.
- 8. mai 2023 – brev til Røros og Engerdal kommuner der vi ber om tilbakemelding på om det er lokal aksept for å utvide Femundsmarka nasjonalpark i Røros kommune og innlemmelse av Grøvelsjøen naturreservat i Engerdal kommune inn i nasjonalparken.
- 7. juni 2023 – informasjonsmøte på Teams for alle kommuner som er berørt av oppdraget. Møte var åpent for alle i kommunene, både personer fra administrasjonen og politikere.
- 22. juni 2023 – dialogmøte med grunneiere, verne- og friluftsansjoner, næringsorganisasjoner m.fl. på Røros.
- 28. juni 2023 – orienterte formannskapet i Engerdal kommune.
- 31. august 2023 – dialogmøte mellom Saanti sijte og Gåebrien sijte på Røros
- 12. oktober 2023 – dialogmøte med Svahken sijte og Åarjel-Dajven Båatsoesaemieh/Sør-Trøndelag og Hedmark Reinsamelag på Teams.
- 7. desember 2023 – konsultasjoner med Saanti sijte og Åarjel-Dajven Båatsoesaemieh/Sør-Trøndelag og Hedmark Reinsamelag. De tre grenseendringene var ikke en del av selve konsultasjonen, men det ble orientert om oppdraget.
- 3. januar 2024 – konsultasjoner med Svahken sijte. De tre grenseendringene var ikke en del av selve konsultasjonen, men det ble orientert om oppdraget.
- 4. januar 2024 – konsultasjoner med Sámediggi/Sametinget. De tre grenseendringene var ikke en del av selve konsultasjonen, men det ble orientert om oppdraget.
- 5. februar 2025 – arbeidsmøte mellom Røros kommune, nasjonalparkforvalterne for Femundsmarka og Gutulia og Statsforvalteren i Trøndelag
- 5. februar 2025 – arbeidsmøte mellom Engerdal kommune, nasjonalparkforvalterne for Femundsmarka og Gutulia og Statsforvalteren i Trøndelag
- 24. april 2025 – møte med Røros fjellstyre
- 24. april 2025 – møte i rådgivende utvalg og administrativt utvalg for Nasjonalparkstyret i Femundsmarka og Gutulia på Røros.
- 25. april 2025 – møte i Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia på Røros.

I forbindelse med at Statsforvalteren i Trøndelag ba om tilbakemelding på om det var lokal aksept for utvidelse av Femundsmarka nasjonalpark og innlemmelse av Grøvelsjøen naturreservat inn i nasjonalparken har både Røros og Engerdal kommuner kommentert de

foreslåtte grenseendringene. Røros kommune fattet følgende vedtak om de tre foreslåtte grenseendringene i kommunestyret den 21. september 2023:

- Røros kommunestyre aksepterer at Statsforvalteren i Trøndelag gjør en grensejustering av områdene Svartvika, Lorthølet og Røosen i henhold til framlagte planer.

Engerdal kommune behandlet saken i kommunestyremøte den 18. oktober 2023, der de vedtok følgende angående de foreslåtte grenseendringene:

- En innlemmelse av tømmerrenna (Lorthølet) i verneområdet må ikke begrense mulighetene til å gjøre tiltak som kan sikre Vänerlaksen å komme tilbake i Femundsvassdraget, noe som er essensielt for artens overlevelse. En fremtidig tetting av tømmerrenna må derfor fortsatt være mulig. Hvis dette ikke anses som mulig, motsetter Engerdal kommune seg innlemmelsen av tømmerrenna i verneområdet.

Engerdal kommune kommenterte ikke grenseendringen ved Røosen som ligger i både Engerdal og Røros kommuner. Svartvika og Lorthølet ligger i sin helhet i Røros kommune.

2.2 Virkninger av kunngjøringen

Oppstartsmeldingen er en kunngjøring av den formelle oppstarten av verneprosessen med de tre grensejusteringene:

- Svartvika – slik at fire hytter blir liggende i Langtjønna landskapsvernområde, og ikke i Femundsmarka nasjonalpark
- Lorthølet – utvidelse av Langtjønna landskapsvernområde slik at to tømmerrenner/fløtningskanaler blir liggende i landskapsvernområdet
- Røosen – endre grensen slik at elveoset blir liggende utenfor Femundsmarka nasjonalpark

I henhold til § 44 i naturmangfoldloven (*tiltak ved igangsatt saksbehandling*) kan et forvaltningsorgan uten videre avslå en søknad om tillatelse mv, til et tiltak i planområdet. Tillatelsen kan bare gis dersom tiltaket er uten nevneverdig betydning for verneverdiene i området.

Naturmangfoldlovens § 44, tredje ledd, sier videre at når det er foretatt kunngjøring etter § 42 i naturmangfoldloven kan ikke offentlig myndighet gi tilskudd til tiltak i et område som inngår i verneforslaget. Statsforvalteren kan gjøre unntak fra dette dersom tiltaket er uten nevneverdig betydning eller er positivt for verneforslaget.

I henhold til naturmangfoldlovens § 44, femte ledd, er virkningen begrenset til fire år etter oppstarten er kunngjort. Departementet kan forlenge virkningene med inntil to år.

3 Avgrensning

Planområdet for de tre grensejusteringene er:

- Svartvika – slik at fire hytter blir liggende i Langtjønna landskapsvernområde, og ikke i Femundsmarka nasjonalpark (se fig. 1)
 - Medfører at ca. 12 daa som i dag ligger i Femundsmarka nasjonalpark går inn i Langtjønna landskapsvernområde
- Lorthølet – slik at to tømmerrenner/fløtningskanaler blir liggende i Langtjønna landskapsvernområde (se fig 2)
 - Medfører en liten utvidelse på 30,4 daa av Langtjønna landskapsvernområde

- Røosen – endre grensen slik at elveoset blir liggende utenfor Femundsmarka nasjonalpark (se fig. 3)
 - Reduserer arealet av Femundsmarka nasjonalpark med ca. 10 daa

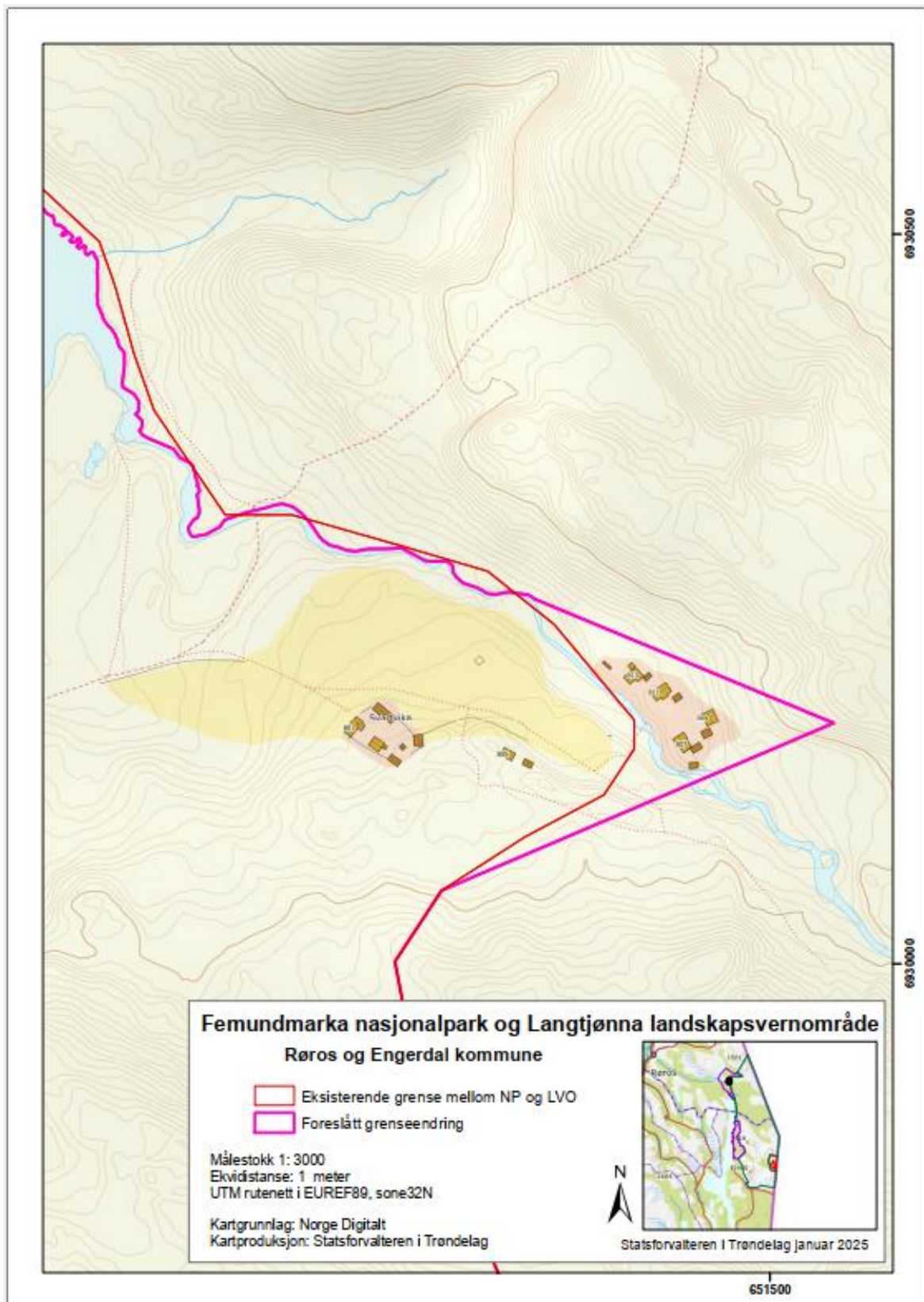

Fig. 1: Foreslått grensejustering ved Svartvika – slik at fire hytter blir liggende i Langtjønnå landskapsvernområde, og ikke i Femundsmarka nasjonalpark

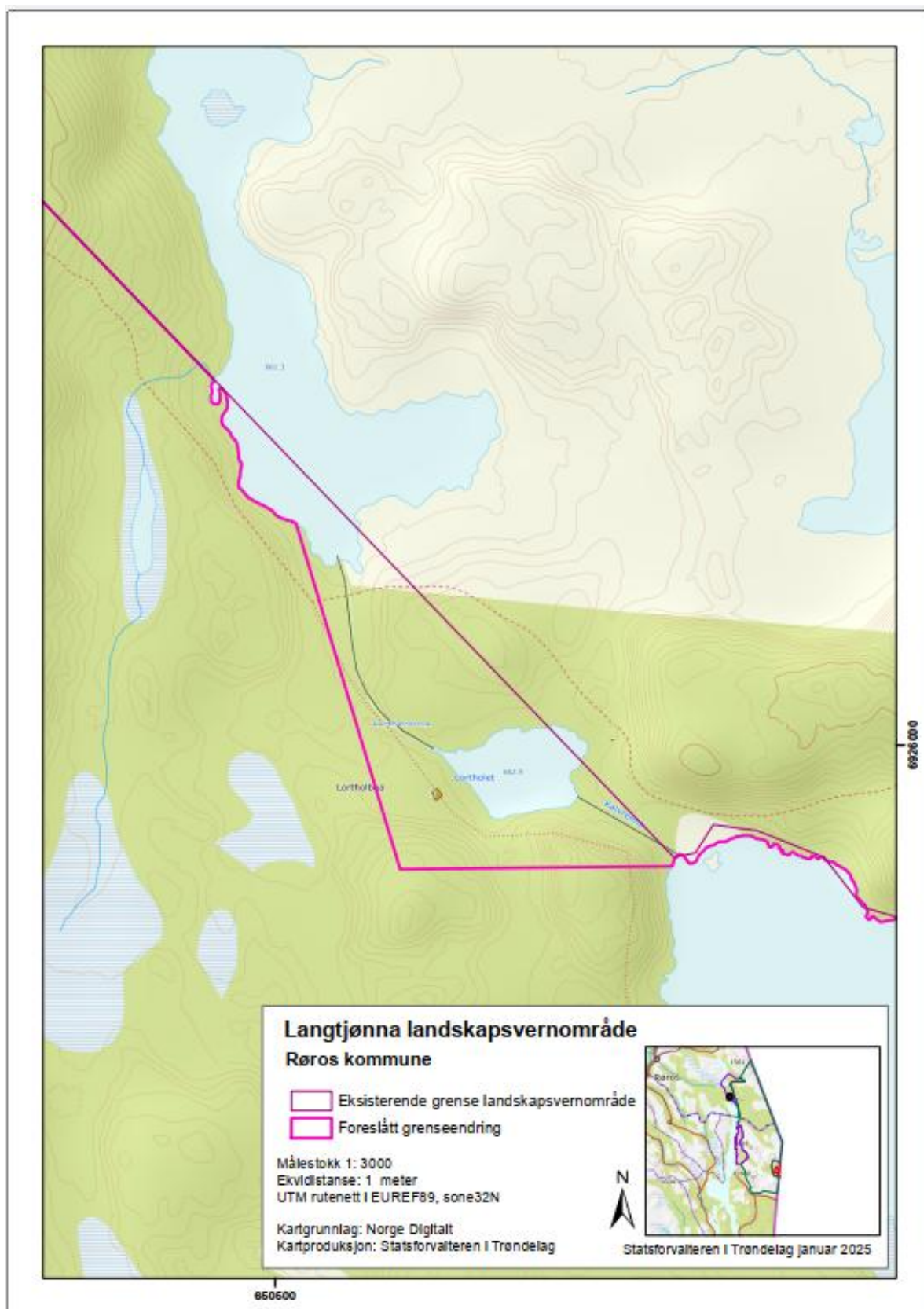

Fig. 2: Foreslått utvidelse på 30,4 daa av Langtjønna landskapsvernområde ved Lorthølet – slik at to tømmerrenner/fløtningskanaler blir liggende i landskapsvernområdet

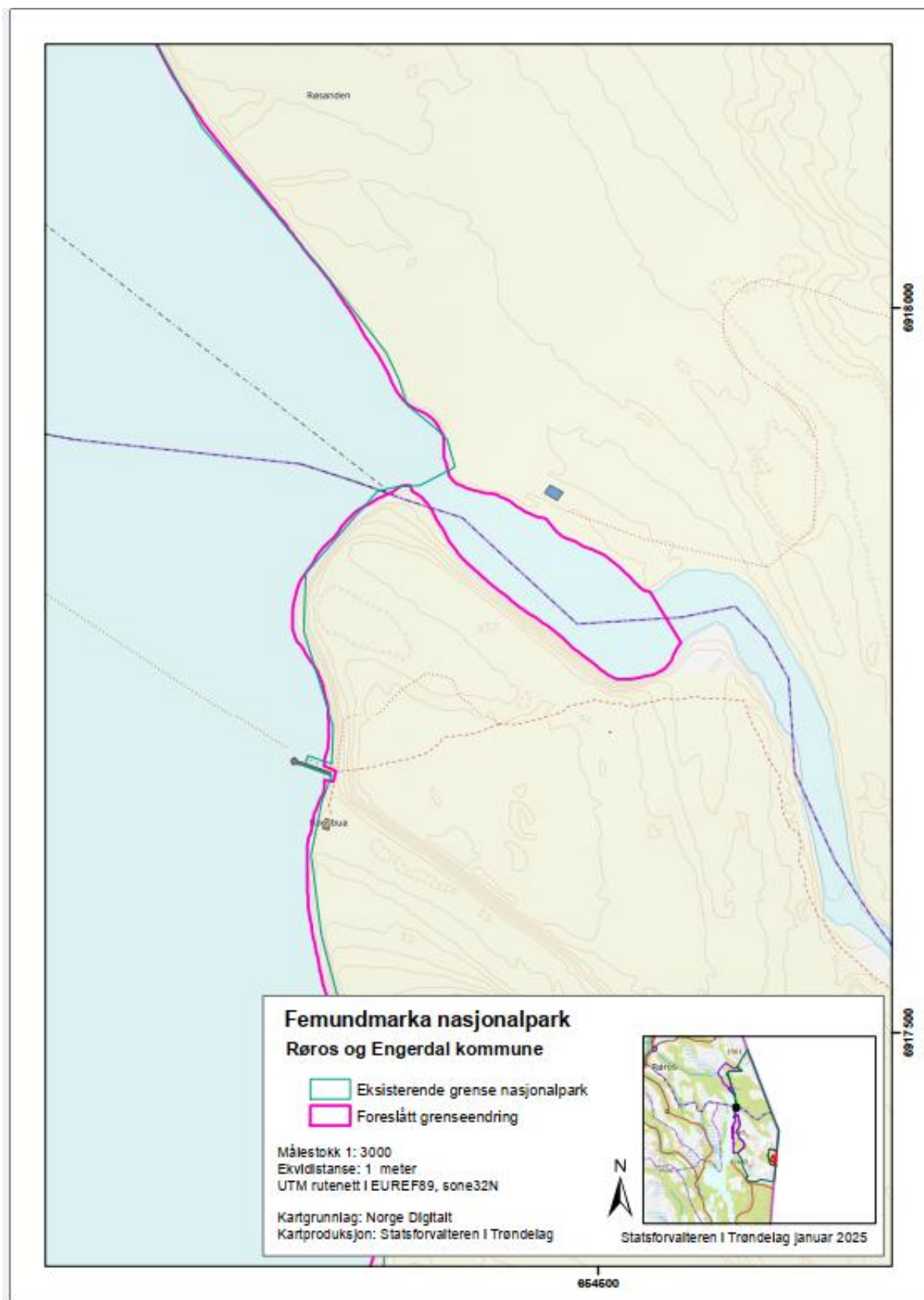

Fig. 3: Foreslått grensejustering ved Røsen – endre grensen slik at elveoset blir liggende utenfor Femundmarka nasjonalpark

Alle de tre grenseendringene ligger innenfor LNFR område i Røros kommunes arealplan og i verdensarvens cirkumferens. Lorthølbua er fredet gjennom forskrift om fredning av statens

kulturhistoriske eiendommer. Både Lorthølet og Svartvika ligger innenfor hensynssone for kulturmiljø i kommunens arealplan.

Den delen av Røosen som ligger i Engerdal kommune ligger som båndlagt område på grunn av nasjonalpark i kommunens arealplan.

3.1 Kort beskrivelse av Femundsmarka nasjonalpark

Femundsmarka nasjonalpark ble opprettet ved kongelig resolusjon av 9. juli 1971.

Nasjonalparken ble utvidet i 2003, og dekker nå et areal på ca. 573 km². Formålet med opprettelsen av Femundsmarka nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt skog- og fjellområde
- å bevare landskapsformer med blant annet det særpregede dødislandskapet med blokkmark, morenerygger, sjøer og vannsystemer
- å bevare det naturlige biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Kulturminner i nasjonalparken skal sikres mot skade.

Området skal kunne nyttes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

Femundsmarka nasjonalpark utgjør, sammen med tilgrensede verneområder på svensk side, et av Sør-Skandinavias største sammenhengende villmarksområder. Nasjonalparken er rik på kulturminner, men har likevel et preg av villmark. Her får trærne stå til de dør og forvandles til sølvgrå naturmonumenter, før de en dag faller til bakken og gir liv til mange arter. Et nett av vann og vassdrag gjør området populært for kanopadlere og fiskere. Mange besøkende finner en egen stemning i Femundsmarka, som gjør at de kommer tilbake år etter år. Kombinasjonen av blokkmarka, den skrinne skogen og alle sjøene gir Femundsmarka et meget spesielt preg som savner sitt sidestykke i Europa. Hovedinntrykket er et karrig landskap, men små flekker av kalkholdig grunn bidrar til blomstrende voller. Vi finner en mengde fiskevann og våtmarker med ender, lom og vadefugler, og er du heldig kan du oppleve fiskeørn og moskus. Steinalderboplasser viser at det har bodd folk her i flere tusen år. Nasjonalparken ligger hovedsakelig i nordboreal vegetasjonssone, men har innslag av alpin vegetasjonssone over tregrensen i fjellområdene.

Det er samisk reindrift i området og den delen av nasjonalparken som ligger i Engerdal kommune ligger i Svahken sijte/Elgå reinbeitedistrikt, som er et helårsdistrikt. Den delen av nasjonalparken som ligger i Røros kommune ligger i Femund sijte, som er vinterbeiteområdet til Gåebrien sijte/Riast-Hylling reinbeitedistrikt og Saanti sijte/Essand reinbeitedistrikt. Den nordøstligste delen av nasjonalparken inngår i Gåebrien sijte.

3.2 Kort beskrivelse av Langtjønna landskapsvernområde

Lengtjønna landskapsvernområde ble opprettet ved kongelig resolusjon av 21. februar 2003.

Landskapsvernområdet dekker et areal på ca. 37 km². *Formålet med opprettelsen av Langtjønna landskapsvernområde er å ta vare på et særegent natur- og kulturlandskap i tilknytning til Femundsmarka nasjonalpark, med kulturlandskapselementer blant annet knyttet til fløtningsanlegget mellom Femund og Feragen.*

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Området skal kunne nyttes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

Langtjønna landskapsvernområde er et særegent natur- og kulturlandskap i tilknytning til Femundsmarka nasjonalpark, med kulturlandskapselementer blant annet knyttet til fløtningsanlegget mellom Femund og Feragen. Området ligger nord for Femundsmarka nasjonalpark, i nordboreal vegetasjonssone og har rikere vegetasjon enn i nasjonalparken.

Det er samisk reindrift i området og hele landskapsvernområdet ligger i Femund sijte, som er vinterbeiteområdet til Gåebrien sijte/Riast-Hylling reinbeitedistrikt og Saanti sijte/Essand reinbeitedistrikt.

Figur 4: En av tømmerrennene som forbinder Femund og Langtjønna ved Lorthølet – del av foreslått grensejustering av Langtjønna landskapsvernområde. Foto: Inge Hafstad (Statsforvalteren i Trøndelag)

3.4 Verneforskrift

Femundsmarka nasjonalpark og Langtjønna landskapsvernområde er opprettet etter naturvernloven noe som betyr at nye verneforskrifter må tilpasses mal som er hjemlet i naturmangfoldloven. Imidlertid vil ikke endringene bli vesentlige, og restriksjonsnivået vil ikke bli endret.

Statsforvalteren ønsker å få inn et punkt i begge verneforskriftene om at vernebestemmelsene ikke er til hinder for:

- felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk

3.5 Forvaltningsmyndigheten

Det er Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia som er forvaltningsmyndighet for Femundsmarka nasjonalpark og Langtjønna landskapsvernområde. Prosessen med de tre grensejusteringene vil ikke endre på dette. Nasjonalparkstyret vil være forvaltningsmyndighet også etter grensejusteringene.

4 Grunneiere

Områdene som er berørt av grensejusteringene har følgende grunneierstruktur:

- Svartvika – eies av private grunneiere, men Statskog er grunneier utenfor selve Svartvika, og vil bli berørt av grensejusteringene
- Lorthølet – Statskog er grunneier
- Røosen – Statskog er grunneier i selve Røosen, mens AS Fæmund er fester ved kaianlegget like sør for Røosen

Alle grunneiere for de tre områdene som er omfattet av grenseendringene ble orientert om oppdraget med grensejusteringen i brev datert 25. mars 2025.

Statsforvalteren var tirsdag den 14. oktober 2025 i muntlig kontakt med eier av Gnr/Bnr. 132/487 i Svartvika, Røros kommune. Grunneier vil bli berørt av grenseendringen mellom Femundsmarka nasjonalpark og Langtjønna landskapsvernområde ved Svartvika. Grenseendringen medfører at deler av eiendommen som i dag ligger i nasjonalparken vil bli liggende i landskapsvernområdet. I e-post datert 15. oktober 2025 melder grunneier tilbake at han er positiv til å starte prosessen med grenseendringer ved Svartvika.

Det ble gjennomført et Teams-møte med Statskog SF ^{v/} Ola E. Einan tirsdag den 23. september 2025. Der gikk vi igjennom hvilke områder Statskog er grunneier av som er berørt av dette oppdraget med grensejusteringer og i oppdrag «Bevaring av verdifull natur – nasjonalpark». Statskog ^{v/}Sjur Åsgård deltok under befaring sammen med Statsforvalteren og nasjonalparkforvalterne for Femundsmarka og Gutulia til Røosen og Lorthølet onsdag den 16. august 2023.

Figur 5: Kaianlegget ved Røosen i Femundsmarka nasjonalpark. Foto Inge Hafstad (Statsforvalteren i Trøndelag)

5 Rettighetshavere – skogbruk, husdyrbeite og samisk reindrift

5.1 Skogbruk

Det står litt skog på utvidelsesarealet ved Lorthølet. Arealet ligger i sin helhet på Statskog sin eiendom. Det er ikke statsallmenning i området.

Ved Svartvika er det skog på deler av arealet der den foreslåtte grenseendringen medfører at verneformen blir endret fra nasjonalpark til landskapsvernområde. Dette er på privat grunn (Gnr/Bnr. 132/487), og grunneier har i e-post datert 15. oktober 2025 uttrykt at han er positiv til prosessen.

Det står ikke skog av betydning på noen av de fire hyttene. Eierne av hyttene med Gnr/Bnr. 2003 Gnr/Bnr. 132/1086, 132/1087, 132/1346 og 132/1826 har blitt orientert i brev av 25. mars 2025.

5.2 Utmarksbeite husdyr

Svartvika og den delen av Røosen som befinner seg i Røros kommune er en del av Aursunden sankelag, som slipper ca. 2200 sau/lam og ca. 150 storfe på utmarksbeite. De fleste slippes lengre nord i beitelagets områder. Det er ikke registrert beitelag i Engerdal kommune som har beiterettigheter opp til Røosen (www.kilden.no).

Lorthølet ligger på grensen mellom Aursunden sankelag og Røros sankelag. Røros sankelag slipper i underkant av 500 sau/lam og ca. 20 storfe, og ingen av disse beiter i nærheten av Lorthølet (www.kilden.no). Det er ikke saltsteinsplasser i noen av de berørte områdene pr. dags dato.

5.3 Samisk reindrift

I Femundsmarka nasjonalpark ligger den delen av nasjonalparken som ligger i Engerdal kommune i Svahken sijte/Elgå reinbeitedistrikt, som er et helårsdistrikt. Den delen av nasjonalparken som ligger i Røros kommune ligger i Femund sijte, som er vinterbeiteområdet til Gåebrien sijte/Riast-Hylling reinbeitedistrikt og Saanti sijte/Essand reinbeitedistrikt. Den nordøstligste delen av nasjonalparken inngår i Gåebrien sijte. Langtjønna landskapsvernområde ligger i sin helhet i Femund sijte.

Svahken Sijte består av seks siidaandeler og har et fastsatt reintall på maksimum 3000 reinsdyr i vårflokk. Gåebrien Sijte består av 10 siidaandeler og har et fastsatt reintall på maksimum 4500 reinsdyr i vårflokk. Saanti Sijte består av 9 siidaandeler og har et fastsatt reintall på maksimum 4500 reinsdyr i vårflokk.

Sametingsmeldingen om reindrift fra 2016 påpeker at samisk reindrift er en viktig og langsiktig sysselsetter og verdiskaper i det sørsamiske samfunnet. Reindrifta som næring og livsform er unik både i nasjonal og internasjonal sammenheng. Reindrifta bidrar daglig til å bevare samisk språk og kultur, og til å holde i hevd, videreutvikle og videreføre tradisjonell kunnskap.

I formålsparagrafen for både landskapsvernområdet og nasjonalparken står det at ivaretagelse av naturgrunnlaget er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse, og at området skal kunne brukes til reindrift. Forvaltningen av nasjonalparken og landskapsvernområdet må derfor skje på en slik måte at den sikrer bærekraftig reindrift, både økologisk, kulturelt og økonomisk. De foreslåtte grenseendringene vil ikke endre på dette.

5.5 Inngrep

Det finnes en bygning og to tømmerrenner i det foreslåtte utvidelsesområdet ved Lorthølet, Langtjønna landskapsvernområde. Fire hytter ved Svartvika som i dag ligger i nasjonalparken, vil med den foreslåtte grenseendringen bli liggende i landskapsvernområdet.

6 Medvirkning og fremdrift

Vi hadde arbeidsmøte på Røros med Røros kommune og nasjonalparkforvalterne for Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia onsdag den 5. februar 2025 og med Engerdal kommune, Engerdal fjellstyre og nasjonalparkforvalter samme dag i Engerdal.

Vi gjennomførte et arbeidsmøte med Røros fjellstyre og nasjonalparkforvalter på Røros torsdag den 24. april 2025. Nasjonalparkstyret ble orientert om prosessen under sitt styremøte på Teams

fredag den 25. april 2025 og rådgivende utvalg for nasjonalparkstyre ble orientert torsdag den 24. april 2025.

Som en del av møte mellom nasjonalparkforvalterne og Svahken Sijte ble det en kort orientering om status i prosessen fredag den 17. januar 2025.

Tabell 1: Fremdriftsplan frem til eventuell offentlig høring

Tidspunkt	Aktivitet	Utført
17. januar 2025	Orienteringsmøte Svahken Sijte om prosessen videre	Ja
5. februar 2025	Arbeidsmøte med nasjonalparkforvalterne og Røros kommune om grensejusteringene	Ja
5. februar 2025	Arbeidsmøte med nasjonalparkforvalterne, Engerdal kommune og Engerdal fjellstyre om grensejusteringene	Ja
25. mars 2025	Orienteringsbrev til grunneierne for de tre mindre grensejusteringene	Ja
27. mars 2025	Tilbakemelding fra Miljødirektoratet om at de foreslåtte grensejusteringene var i tråd med oppdraget	Ja
24. april 2025	Møte med Røros fjellstyre om de mindre grensejusteringene	Ja
24. april 2025	SFTL orienterte rådgivende utvalg for nasjonalparkstyret om prosessen og presenterer et utkast til oppstartsmelding.	Ja
25. april 2025	Møte med Røros fjellstyre	Ja
25. april 2025	SFTL orienterte nasjonalparkstyret om prosessen og presenterer et utkast til oppstartsmelding	Ja
Oktober 2025	Sender over forslag til oppstartsmelding for de tre grenseendringen til Miljødirektoratet for godkjenning	Ja
November 2025	Etter å ha fått tilbakemelding fra Miljødirektoratet på utkastet til oppstartsmelding kunngjøres oppstart av verneprosessen	
Februar 2026	Frist for å komme med innspill til oppstartsmeldingen settes til tre måneder fra utsendelse	
Første halvdel av 2026	Offentlig høring på forslag om tre mindre grenseendringer	
Hele perioden	Arbeidsmøter og befaringer ved behov	

Det vil bli utarbeidet egen fremdriftsplan for høringsperioden.

Etter oppstartsperioden vil vi utarbeide et utkast til verneforslag som sendes Miljødirektoratet for gjennomgang før det legges ut på offentlig høring. Ved høring vil alle få en ny anledning til å uttale seg om høringsforslaget. Alt av innspill og kommentarer vil følge saken helt til endes. Etter høring sendes oppsummering av høringsinnspill og tilrådning om vedtak fra Statsforvalteren til Miljødirektoratet. Miljødirektoratet sender sin tilrådning til Klima- og miljødepartementet. Vedtak skjer ved Kongen i statsråd (Kongelig resolusjon).

Det er gjennomført konsultasjoner i forbindelse med at Statsforvalteren sjekket ut om det var lokal aksept for oppdraget «Bevaring av verdifull natur – nasjonalpark» der det ble orientert om de foreslåtte grenseendringene. Statsforvalteren vil gjennomføre konsultasjoner med berørte reinbeitedistrikt, reinsamelag og Sametinget etter offentlig høring og før vår tilrådning blir sendt over til Miljødirektoratet.

6.1 Frist for innspill til oppstartsmeldingen

Innspill til oppstartsmeldingen sendes Statsforvalteren innen **15. februar 2026**. Innspill sendes til Statsforvalteren i Trøndelag fortrinnsvis på e-post til: sftlpost@statsforvalteren.no.

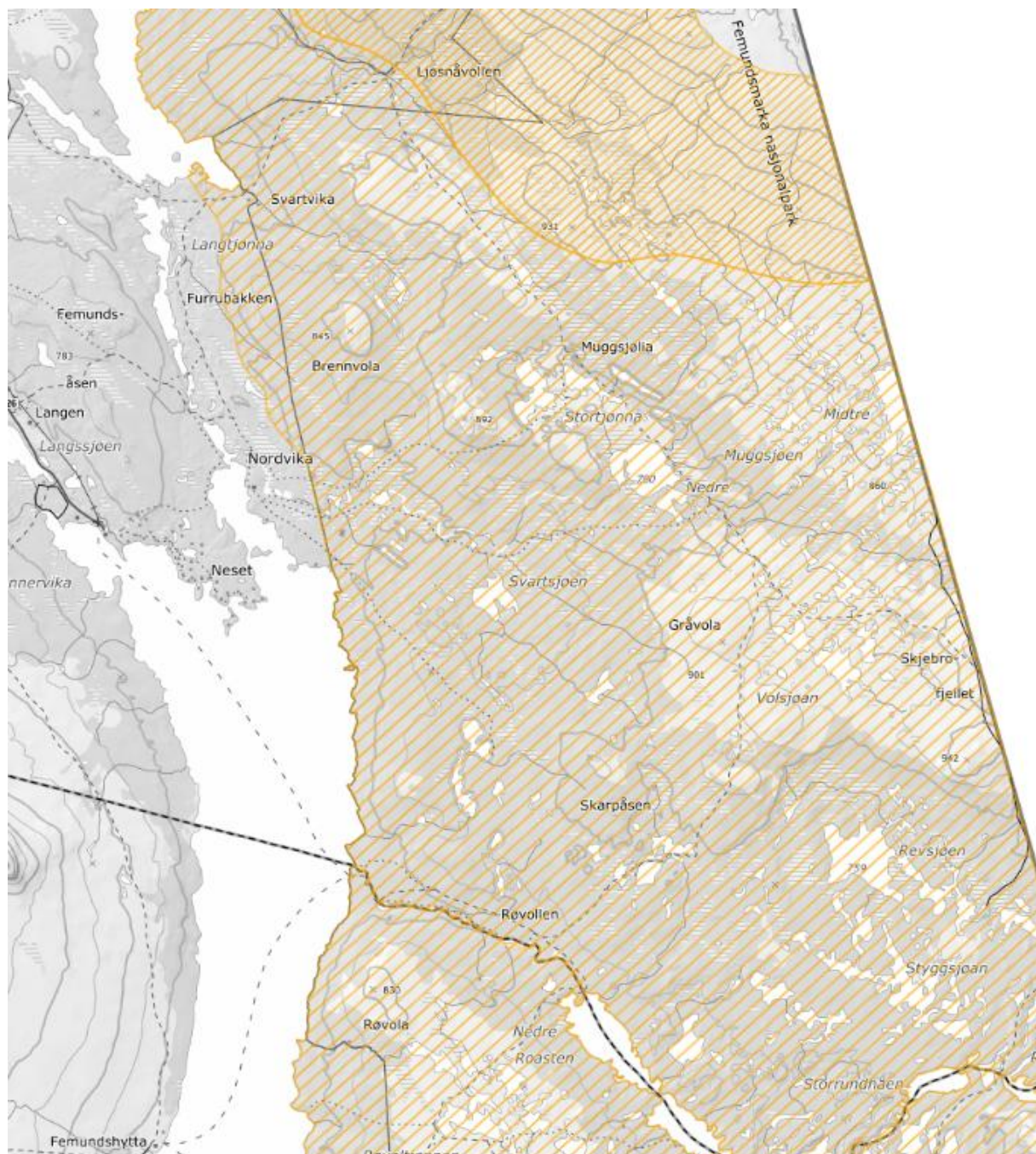
Eller på post til:

Statsforvalteren i Trøndelag
Postboks 2600
7734 STEINKJER

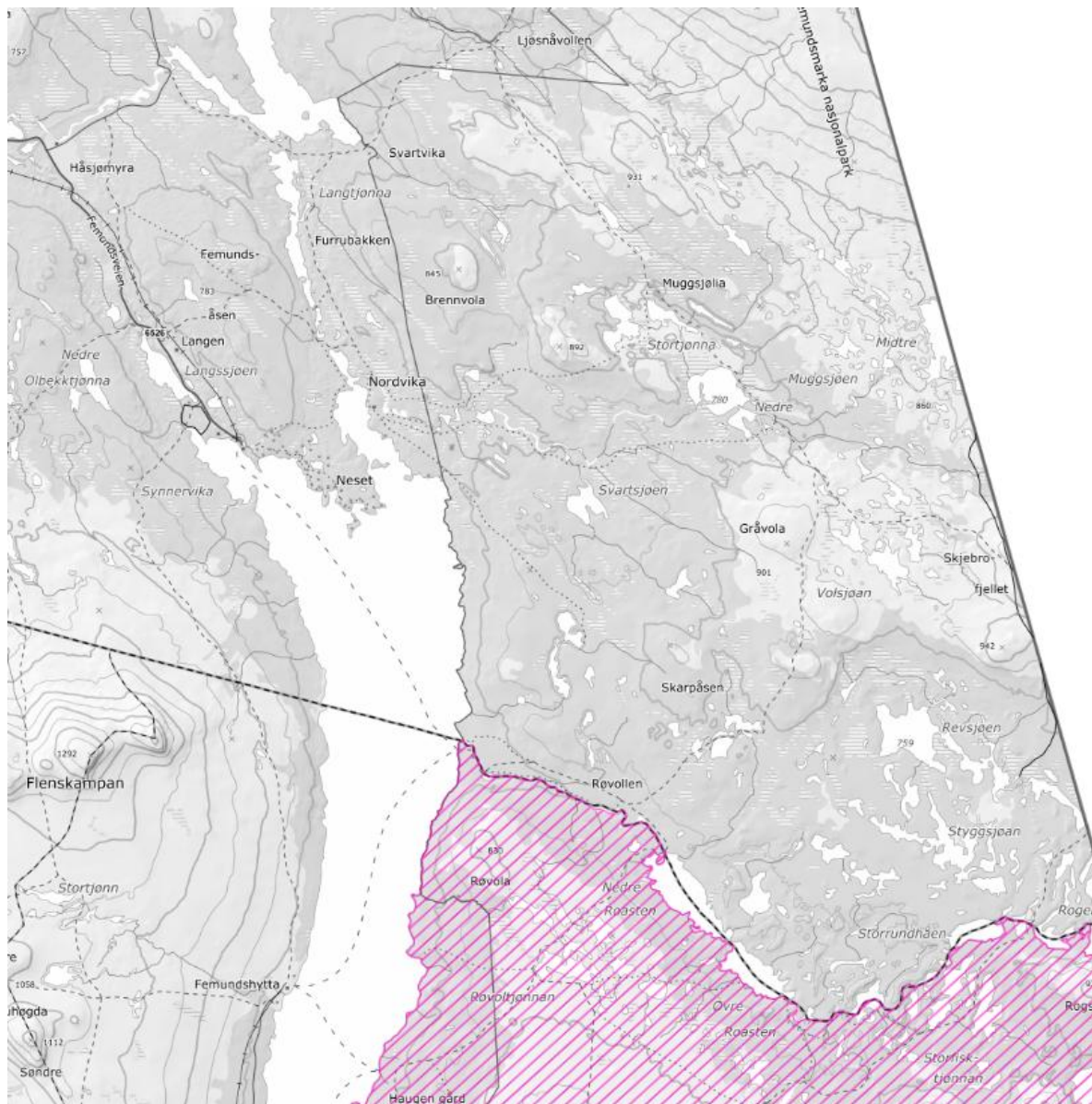
Merk innspill/uttalelsen med vårt **referansenummer 2022/11632**. For spørsmål, ta kontakt med seniorrådgiver Inge Hafstad på telefon 74 16 80 66 eller e-post inge.hafstad@statsforvalteren.no.

Hvis det skulle være utelatte parter, så ber vi om å få beskjed om det.

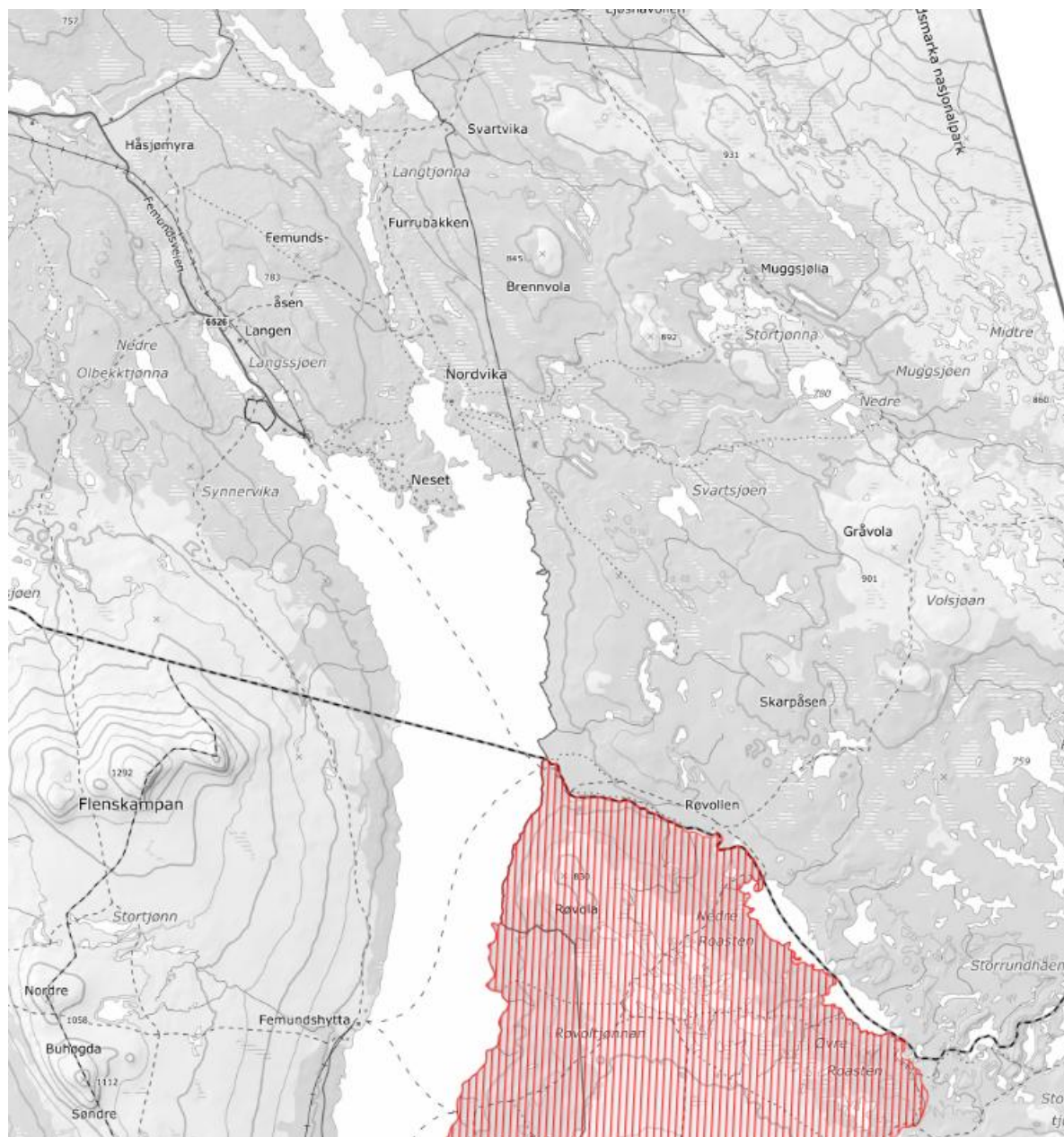
7.2 Femund Sijte og Svahken Sijte – høstvinterbeite

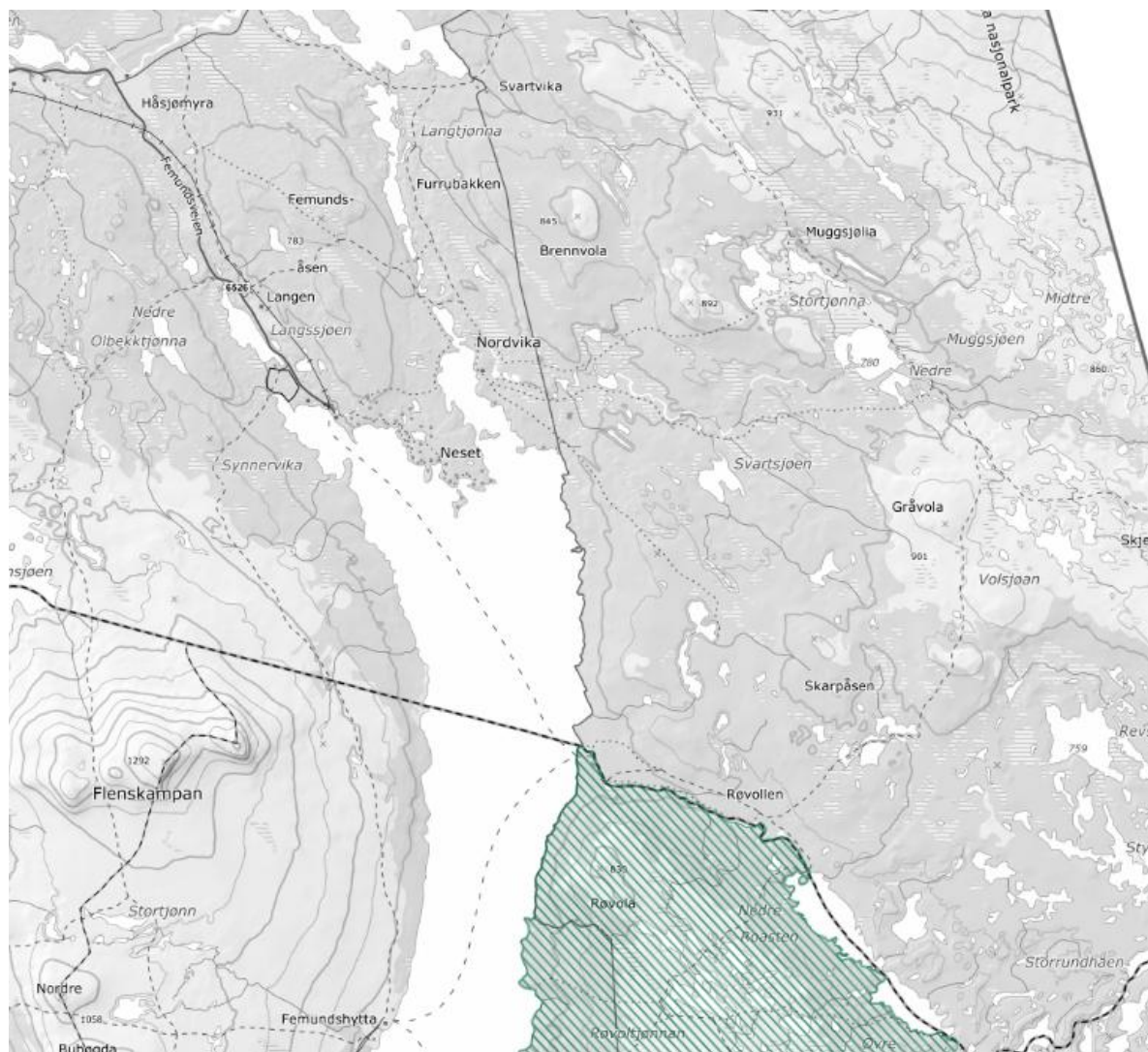
7.3 Femund Sijte og Svahken Sijte – høstbeite

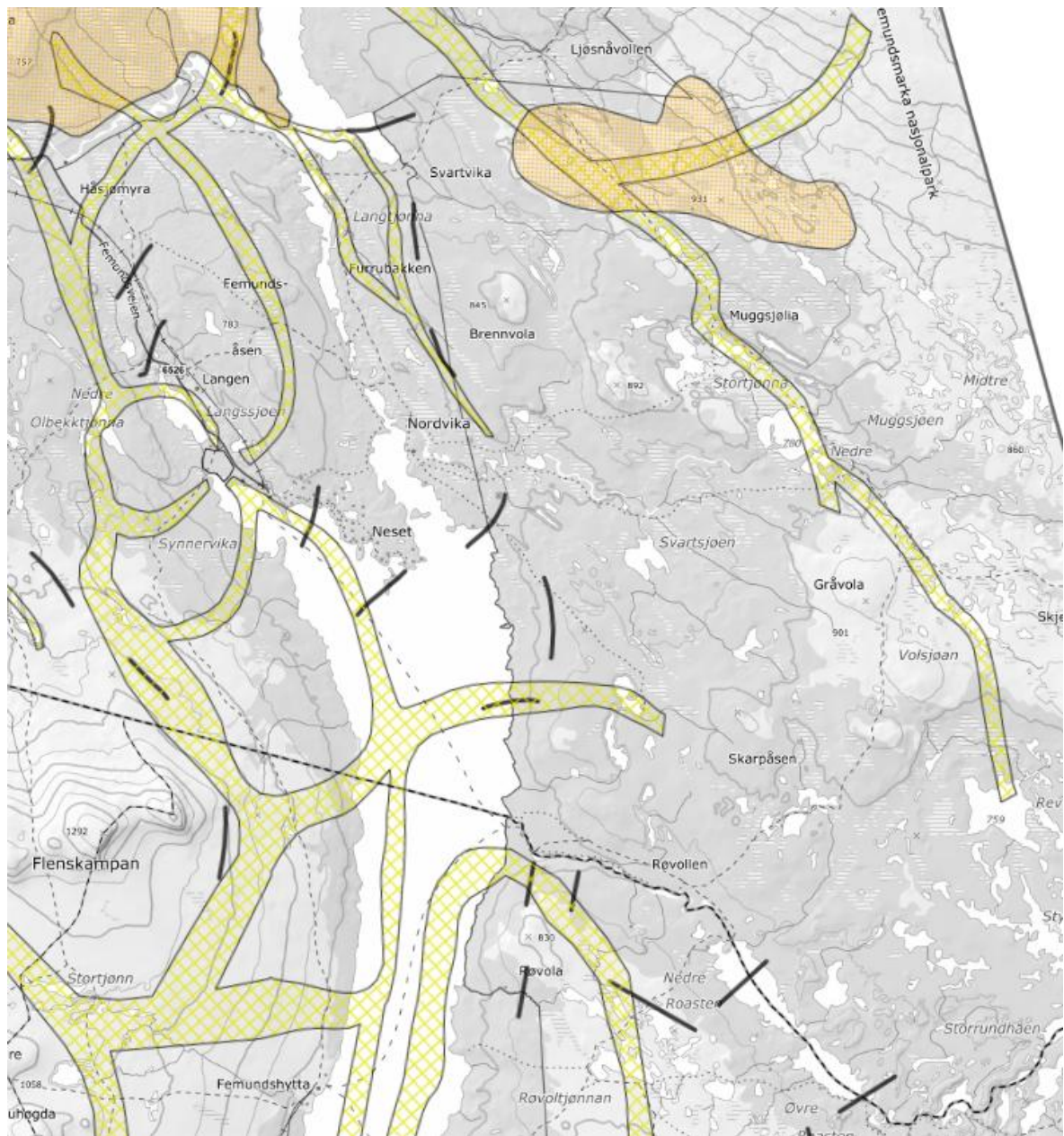
7.4 Femund Sijte og Svahken Sijte – sommerbeite

7.5 Femund Sijte og Svahken Sijte – vårbeite

7.6 Femund Sijte og Svahken Sijte – flyttleier og samlingsplasser

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG
Postboks 2600, 7734 Steinkjer